

Groene leerroute in Ottoland

'DE GEÏNTEGREERDE ROUTE MAAKT DE HELE OPLEIDING INNOVATIEVER'

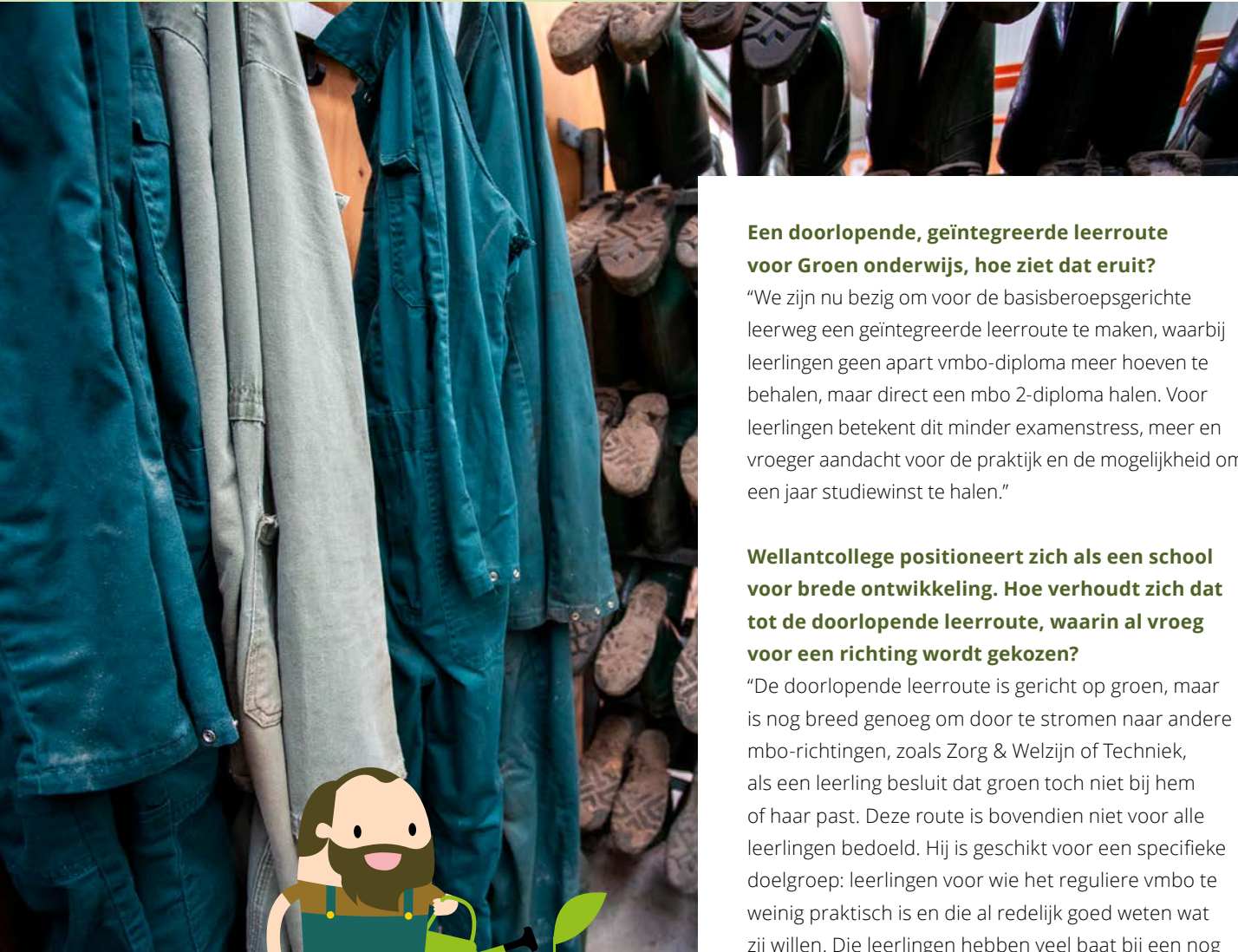
Hoe ontwikkel je een geïntegreerde leerroute voor groene opleidingsroutes? Hijklke Wijnja, schoolleider van Wellantcollege vmbo De Bossekamp in Ottoland en Ester Cuijpers, adviseur onderwijs en kwaliteit mbo bij Wellantcollege in Houten stonden aan de wieg van drie geïntegreerde leerroutes: Melkveehouderij, Groen, Grond & Infra en Hovenier.

Hijklke Wijnja

Ester Cuijpers

Een doorlopende, geïntegreerde leerroute voor Groen onderwijs, hoe ziet dat eruit?

“We zijn nu bezig om voor de basisberoepsgerichte leerweg een geïntegreerde leerroute te maken, waarbij leerlingen geen apart vmbo-diploma meer hoeven te behalen, maar direct een mbo 2-diploma halen. Voor leerlingen betekent dit minder examenstress, meer en vroeger aandacht voor de praktijk en de mogelijkheid om een jaar studiewinst te halen.”

Wellantcollege positioneert zich als een school voor brede ontwikkeling. Hoe verhoudt zich dat tot de doorlopende leerroute, waarin al vroeg voor een richting wordt gekozen?

“De doorlopende leerroute is gericht op groen, maar is nog breed genoeg om door te stromen naar andere mbo-richtingen, zoals Zorg & Welzijn of Techniek, als een leerling besluit dat groen toch niet bij hem of haar past. Deze route is bovendien niet voor alle leerlingen bedoeld. Hij is geschikt voor een specifieke doelgroep: leerlingen voor wie het reguliere vmbo te weinig praktisch is en die al redelijk goed weten wat zij willen. Die leerlingen hebben veel baat bij een nog

‘Leerlingen zijn enthousiast, vinden het fijn concreet aan de slag te zijn in de praktijk.’

praktischer opleiding, waarbij zij al snel bij bedrijven en het mbo aan de slag gaan. Je ziet dat ze zich ook anders en sneller ontwikkelen, dat is heel leuk om te zien. Doordat ze al veel werken, worden ze sneller volwassen in vergelijking tot onze andere leerlingen. Dat nemen ze over van hun oudere collega’s op hun stageplekken.”

Hoe gaan jullie om met die verschillende ontwikkel-snelheden van deze leerlingen en de reguliere leerlingen?

“We besteden veel aandacht aan de onderlinge groepsdynamiek van de leerlingen in de doorlopende leerroute. De leerlingen van de doorlopende leerroute hebben ook hun eigen gebouw. Het wordt een beetje een eigen clubje – dat zien we als een kracht. De leerlingen kijken naar elkaar om en helpen elkaar. Zo wordt een slechtziende leerling door zijn klasgenoten geholpen en een leerling die zich vaak verslaapt wordt door zijn medeleerlingen wakker gebeld. Daarnaast werken we met een vast docententeam van het vmbo, dat helpt ook bij die groepsvorming. Per jaar kiezen ongeveer vijftien leerlingen voor deze doorlopende leerroute. De AVO-vakken volgen zij allemaal gezamenlijk per leerjaar en de praktijkvakken krijgen ze per profiel, waarbij ze verticaal bij elkaar zitten.”

'De leerroute doet ook iets voor ons imago en onze contacten met bedrijven, dat is mooie bijvangst.'

**Jullie zijn al een tijdje bezig.
Hoe is dit proces verlopen?**

"Toen we startten bevonden we ons in een soort niemandsland qua wetgeving. De experimenten met de doorlopende leerlijnen waren net afgelopen en het ministerie van OCW gaf aan: je kunt vast beginnen, maar houd rekening met het risico dat de wet niet op tijd wordt aangenomen. Zorg dat dit nooit nadelig zal zijn voor leerlingen. We zijn in het najaar van 2018 begonnen en in augustus 2019 zijn de eerste leerlingen gestart. Dat proces ging met vallen en opstaan. We evalueren regelmatig, ook met het ministerie van OCW en de Inspectie van het Onderwijs. Dat zijn heel open gesprekken, waarin we echt met elkaar meedenken. Dat lerende klimaat is voor ons de belangrijkste reden om in een leerlab te zitten."

Wie nam het initiatief voor deze route?

"Het ontwikkelen van een doorlopende, geïntegreerde route was een wens en opdracht van het bestuur. Dat heb je ook nodig: zo'n proces vraagt om een lange adem en volharding en dat kan niet zonder bestuurlijk

commitment en vertrouwen. Het helpt als er een heldere visie voor de toekomst ligt. Maar daarna moet je snel bottom-up gaan werken. Om op alle niveaus betrokkenheid en commitment te stimuleren, zijn er koppels gemaakt: op het niveau van bestuur, directie, docenten en ondersteuningsteams. Elkaar vertrouwen en bereid zijn met elkaar mee te denken, begint ermee dat je elkaar echt leert kennen."

Het Wellantcollege heeft vmbo en mbo onder één bestuurlijk dak. Klinkt als appeltje-eitje?

"Dat we vmbo en mbo in één huis hebben wil niet automatisch zeggen dat er automatisch goed wordt samengewerkt. Daar moet je echt in investeren. Schoolleiders zien elkaar maandelijks en kenden elkaar al, maar op het docentenniveau is dat anders: daar speelt de fysieke afstand een rol en werk je toch echt in verschillende werelden. Je moet investeren om elkaar, elkaars jargon en elkaars onderwijsprogramma's te leren kennen. Dat proces moet je goed faciliteren; je moet docenten tijd en ruimte geven om te ondernemen en fouten te mogen maken. Dat ondernemerschap moet je inbedden in je schoolcultuur."

Schuurde het wel eens?

“In het begin was er wel het gevoel: ga je niet je eigen mbo kannibaliseren, omdat er misschien minder leerlingen voor het reguliere mbo 2 zouden kiezen? Daar moet je het goed met elkaar over hebben en bijvoorbeeld duidelijk maken wat het verschil is tussen een reguliere mbo 2-leerling en een doorlopende leerroute-leerling. Bij die laatste groep is de kans op uitval groter, met deze leerroute houden we ze binnen. Ook stimuleren we dat leerlingen na niveau 2 doorstromen naar niveau 3, dat maakt het voor het mbo extra interessant. Ook was er in het begin de angst dat een leerling voortijdig en zonder vmbo-diploma zou uitvallen. Maar die angst is tot nu toe ongegrond: dat is nog niet gebeurd. En we hebben goede afspraken met elkaar over monitoring en begeleiding.”

Wellantcollege Ottoland doorlopende leerroute

Wat levert de route jullie eigenlijk op?

“Het levert vooral de leerlingen iets op. Leerlingen zijn enthousiast, vinden het fijn concreet aan de slag te zijn in de praktijk. Bovendien zitten zij een jaartje langer in een vertrouwde omgeving. Ook ouders vinden dat prettig. Docenten zijn enthousiast omdat ze meer de diepte in kunnen met de leerlingen qua werkgebied. De opleiding is inhoudelijk echt veranderd en ook Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB) zetten we anders in. De focus ligt nu meer op talentontwikkeling en minder op het begeleiden van een leerling naar een keuze voor de toekomst. Al in het eerste leerjaar komt er mbo-inhoud in het vmbo-deel en ook de betrokkenheid van bedrijven heeft haar invloed op het lesprogramma. Zo worden bijvoorbeeld een VCA-cursus en Engels als certificaat aangeboden. Daarnaast doet de leerroute ook iets voor ons imago en onze contacten met bedrijven, dat is mooie bijvangst.”

Het ontwikkelen van deze route geeft inspiratie voor innovatie: zo wordt voor melkveehouderij een mobiel leslokaal ingezet, waardoor leerlingen snel kunnen schakelen tussen de praktijk van de stal en de uitleg van de docent. Het behalen van een trekkrijbewijs als onderdeel van de opleiding staat ook nog op ons wensenlijstje. Dit soort ontwikkelingen worden ook breder in de organisatie met belangstelling gevolgd. Regelmatig komt de vraag ‘hoe doen jullie dat?’”

Hebben jullie nog adviezen voor andere vmbo- en mbo-scholen?

“Durf te dromen – en ga ook werken aan die droom. Zorg dat je werkt met een enthousiast team en faciliteer dat als bestuurder met tijd en experimenteeruimte. Neem ook echt de tijd om te oriënteren, ga rondkijken en praten. En ten slotte, besef dat je iets opzet voor de langere tijd: dat vraagt dus om een lange adem.”

‘Durf te dromen – en ga ook werken aan die droom!’

